

WETBOEK ECONOMISCH
RECHT EN DE BESCHERMING
VAN DE CONSUMENT

G. STRAETMANS
R. STEENNOT
(eds.)

Wetboek Economisch Recht en de bescherming van de consument
G. Straetmans en R. Steennot (eds.)

© 2015 Intersentia
Antwerpen – Cambridge
www.intersentia.be

Omslagfoto © Sean Locke – Stocksy

ISBN 978-94-000-0696-6
D/2015/7849/162
NUR 827

Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van de uitgever.

INLEIDING

Dit boek is de eerste publicatie van het Interuniversitair Centrum voor Consument en Recht (Consumer Law Institute), dat in 2014 werd opgericht door de professoren STRAETMANS en STEENNOT. De doelstelling is om in het Vlaamse versnipperde academische landschap opnieuw bruggen te slaan en alvast op het gebied van consument en recht de ruime expertise die er bestaat aan de Universiteiten van Gent en van Antwerpen, samen te brengen.

Het Centrum wenst zich te profileren in zowel het wetenschappelijke als het praktijkgerichte juridisch onderzoek en richt zich daarbij in hoofdzaak op de relatie tussen onderneming en consument alsook op de relatie tussen overheid en consument. Dit boek, dat de referaten bundelt van de bijdragen aan de studiedag onder dezelfde naam die plaatsvond te Antwerpen op 30 november 2015, past uitstekend in die onderzoekslijn.

Naar aanleiding van de ingrijpende wijziging die het nieuwe Wetboek van Economisch Recht heeft doorgevoerd in het Belgische economische recht, wil het boek de staat opmaken van consumentenbescherming na dit wetboek. Terwijl de meeste verzamelwerken over dit nieuwe wetboek een systematische toelichting verstrekken per deelboek van het wetboek, volgt dit werk een andere aanpak.

In de analyse staat consumentenbescherming centraal en die wordt systematisch en als transversaal thema doorheen het gehele wetboek grondig geanalyseerd. Het boek krijgt zo een coherente focus, waarbij steeds vanuit het uitgangspunt van consumentenbescherming relevante thema's worden toegelicht. Het spreekt voor zich dat dit boek geen exhaustief overzicht van consumentenbescherming na het WER kan geven en dat steeds bepaalde keuzes uit de talrijke interessante thema's moeten worden gemaakt. De thema's werden daarom voorts gekozen met oog voor recente ontwikkelingen op Europees niveau. Inzonderheid recente wetgevende Europese initiatieven en jurisprudentiële ontwikkelingen in de rechtspraak van het Hof van Justitie fungeerden daarbij als leidraad.

Voormelde uitgangspunten geven een coherente opbouw aan het boek, dat van start gaat met een analyse van de belangrijkste actoren in de relatie tot een consument. De invloed van het recente arrest *BKK Mobil Oil* van het Hof van Justitie op de reikwijdte van het ondernemingsbegrip staat daarin noodzakelijkerwijze centraal. Maar ook de wijze waarop de Belgische wetgever omgaat met de vrije beroepsbeoefenaars als actoren in het economische verkeer in relatie tot de consument, komt ruim aan bod. In deze bijdrage worden bepalingen uit de Boeken I, VI en XIV WER geanalyseerd. Daarbij is de ambitie van de Belgische

wetgever om meer uniformiteit in het basisbegrippenarsenaal van het economisch recht te brengen, een bijzonder aandachtspunt.

Op het personele toepassingsgebied van het WER volgen enkele bijdragen over het materiële toepassingsgebied, telkens met consumentenbescherming als centraal uitgangspunt en aandacht voor te melden recente rechtsontwikkelingen. De Richtlijn inzake consumentenkoop en garanties (Richtlijn 1999/44/EG), die reeds meermaals aan bod kwam tijdens studiedagen, en waarvan de omzettingswetgeving onder impuls van Europees recht reeds enige tijd bestaat, werd niet als thema voor een bijdrage geselecteerd. Het boek legt de focus op de actuele ontwikkelingen met betrekking tot de totstandkoming van consumentenovereenkomsten. Drie belangrijke thema's werden uitgelicht.

De Richtlijn Consumentenrechten heeft de Belgische wetgever verplicht om de algemene informatieverplichting die op een onderneming rust wanneer zij met een consument een overeenkomst wenst te sluiten, te preciseren. Gelet op het belang van deze informatieverplichting, wordt in een afzonderlijke bijdrage aandacht besteed aan het toepassingsgebied en de draagwijdte van deze informatieverplichting. Ook de bewijslast, de sanctionering bij een miskening van deze regel en de verhouding tot andere informatieverplichtingen komen aan bod.

Ingevolge de omzetting van de Richtlijn Consumentenrechten heeft de wetgever ook de regelen inzake overeenkomsten op afstand en buiten de verkooppriimte gesloten overeenkomsten grondig gewijzigd. Eerder dan te kiezen voor een bijdrage die een punctuele bespreking biedt van alle wijzigingen inzake de genoemde overeenkomsten, werd geopteerd voor een bijdrage die het herroepingsrecht benadert op een transversale wijze. Dit biedt de mogelijkheid om niet enkel de nadruk te leggen op de technisch-juridische analyse van het herroepingsrecht, doch tevens aspecten van beleidsmatige aard aan bod te laten komen.

Hoewel de regelen inzake onrechtmatige bedingen door de inwerkingtreding van Boek VI van het Wetboek van Economisch Recht nauwelijks werden gewijzigd, werd ervoor geopteerd om aan deze materie een afzonderlijke bijdrage te wijden. Deze keuze is verantwoord, gelet op het grote aantal arresten dat de laatste jaren door het Hof van Justitie werd gewezen. Deze beslissingen moeten enerzijds aan de nationale rechter een leidraad bieden bij de beoordeling van het al dan niet rechtmatig karakter van een beding of voorwaarde. Anderzijds hebben zij een belangrijke impact op het nationaal procesrecht, in het bijzonder door aan de hand van de principes van doeltreffendheid en gelijkwaardigheid de procedurele autonomie van de lidstaten te nuanceren.

Gelet op het belang voor elke consument, verdienen de financiële overeenkomsten die de consument sluit, ook bijzondere aandacht. Minder dan bij verzekeringsovereenkomsten, zijn er actuele ontwikkelingen in het domein van het consumentenkrediet en het hypothecair krediet. Het boek bevat dan ook twee afzonderlijke bijdragen hierover.

De keuze voor het consumentenkrediet lag voor de hand, aangezien Boek VII van het Wetboek van Economisch Recht een aantal belangrijke wijzigingen aanbrengt in de precontractuele fase. Deze wijzigingen hebben onder meer een belangrijke impact op de informatie-inwinningsverplichting in hoofde van de kredietgever of kredietbemiddelaar. Deze verplichting wordt voortaan immers nauwkeurig omschreven en geformaliseerd. Daarnaast creëren de nieuwe regelen in hoofde van de kredietgever een absolute onthoudingsverplichting in bepaalde gevallen van betalingsachterstand. Ook in deze bijdrage wordt overigens aandacht besteed aan recente rechtspraak van het Hof van Justitie.

Daarnaast werd ervoor geopteerd de regelen inzake hypothecair krediet te behandelen. Hoewel de regelen inzake hypothecair krediet in Boek VII van het Wetboek van Economisch Recht inhoudelijk nauwelijks afwijken van de bepalingen uit de Wet Hypothecair Krediet, drong een inhoudelijke bespreking zich op. De regelen betreffende het hypothecair krediet zullen in de nabije toekomst immers het voorwerp uitmaken van een belangrijke wijziging, dit ingevolge de omzetting van de Richtlijn Woningkredieten. Het is de impact die deze Richtlijn zal hebben op het Belgische recht, die het voorwerp uitmaakt van de bijdrage over het hypothecair krediet. Net zoals dit het geval is bij consumentenkrediet, betreffen enkele belangrijke wijzigingen de precontractuele fase. De bijdrage inzake het hypothecair krediet beperkt zich evenwel niet tot de precontractuele fase en besteedt onder meer ook aandacht aan het jaarlijkse kostenpercentage en de uitvoering van de overeenkomst.

Om de lezer een actuele stand van de consumentenbescherming in België mee te geven, wordt ook een relevant thema aangesneden dat niet behandeld wordt in het Wetboek van Economisch Recht. Ook hier komen vanzelfsprekend meerdere thema's, zoals – om er maar één te noemen – de bescherming van de consument bij luchtvervoer, in aanmerking. Gelet op de actualiteitswaarde, werd gekozen voor het thema productveiligheid en productaansprakelijkheid. De Richtlijn inzake productaansprakelijkheid bestaat dit jaar 30 jaar en is het voorwerp van een revisie door de Europese Commissie. Een grondige analyse van de stand van zaken in dit voor de consument belangrijke domein kon daarom in dit werk niet ontbreken. Door bovendien beide thema's productveiligheid (Richtlijn 2001/95/EG) en productaansprakelijkheid (Richtlijn 85/374/EEG) samen te nemen, kon de focus van de bijdrage op zowel de preventieve als de curatieve doelstelling van deze beschermingsregels worden gelegd. Nader zicht op deze regels maakt duidelijk dat het preventieve en curatieve karakter in elk van beide richtlijnen is te achterhalen en dat vanuit die samenvallende doelstellingen een grotere coherentie tussen beide instrumenten zou kunnen worden nagestreefd.

De regelen inzake handhaving van consumentenbescherming konden niet ontbreken in dit boek. Een bijdrage met de meest voorkomende handhavingregels bij consumentengeschillen sluit dan ook het boek af. In deze bijdrage worden bepalingen uit Boek XV over rechtshandhaving, Boek XVI over de buitengerech-

telijke regeling van consumentengeschillen en Boek XVII over bijzondere rechtsprocedures toegelicht. Zo worden de regelen inzake de bestuurlijke en strafrechtelijke handhaving geanalyseerd, met naast de transactie en bestuurlijke sancties ook de strafsancties. In dit onderdeel van de bijdrage wordt ook aandacht besteed aan de opsporingsbevoegdheden van de ambtenaren van de ADCB (Algemene Directie Controle en Bemiddeling van de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie) en hun toezicht middels onder meer waarschuwings- en openbaarmakingsprocedures. Vervolgens gaat ruime aandacht uit naar de nieuwe regels inzake de buitengerechtelijke regeling van consumentengeschillen door middel van de door de overheid opgerichte consumentenombudsdienst. Die zal samen met de zogenaamde gekwalificeerde entiteiten (onafhankelijke private entiteiten) klachten van consumenten of ondernemingen kunnen behandelen. In een laatste onderdeel van de bijdrage komt de focus op de burgerrechtelijke procedures. Daarin krijgt, gelet op het belang voor consumenten, de vordering tot staking een prominente plaats. In dit onderdeel krijgt ook de nieuwe rechtsvordering tot collectief herstel zijn beslag. Deze ‘class action’ op Belgische leest met zijn ‘opt-out’- of ‘opt-in’-systeem wordt aan de hand van de te onderscheiden fases in de procedure verduidelijkt, met enkele kanttekeningen vanuit de rechtspraak.

Met een analyse van het nieuwe personele toepassingsgebied en een analyse van de belangrijkste materieelrechtelijke wijzigingen op het gebied van consumentenbescherming na het Wetboek van Economisch Recht, wordt een actuele staat opgemaakt van de consumentenbescherming in België. De analyse van handavingsregels maakt het boek tot een afgerond geheel en sluit de cirkel die loopt van de precontractuele fase van consumentenovereenkomsten tot de beslechting van consumentengeschillen.

R. STEENNOT en G. STRAETMANS
oktober 2015

INHOUD

<i>Inleiding</i>	v
Onderneming, vrij beroep en consument	
Gert STRAETMANS	1
I. Inleiding	1
II. De interpretatie van het ondernemingsbegrip in <i>BKK Mobil Oil</i>	3
A. <i>BKK Mobil Oil</i> : onderneming volgens Hof van Justitie en advocaat-generaal	3
B. Eigen interpretatie	6
III. Het ondernemingsbegrip in het WER	11
A. Het ondernemingsbegrip uit de Boeken IV en V WER, met de correcties voor de Boeken VI en XIV WER	11
§ 1. Genese van het ondernemingsbegrip	11
a. Vzw's	15
b. Ziekenfondsen	18
c. Onderwijsinstellingen	23
d. Overheidsbedrijven	25
e. Particulieren, organen van rechtspersonen, mandaat- houders in bestuursorganen, werknemers	28
f. Kunstenaars	29
g. Landbouwers en landbouwondernemingen	30
h. Vastgoedsector	30
i. Curator en faillissementsboedel	30
j. Vrije beroepsbeoefenaar	31
k. Ondernemingsverenigingen	31
B. Afwijkende ondernemingsbegrippen in het WER	33
IV. De vrije beroepsbeoefenaar	35
A. Korte historische schets	35
B. Definitie van beoefenaar van vrij beroep	38
C. Samenhang tussen Boek VI en Boek XIV WER	43
§ 1. Inhoudelijke verschillen	43
§ 2. Cumulatieve toepassing en kenmerkende intellectuele prestaties	44
D. Hervorming WER?	48
V. Het begrip consument	49

A.	Definitie van consument	49
B.	Aandacht voor de prosumer?	53
VI.	Besluit	54

De algemene informatieverplichting t.a.v. consumenten in het Wetboek van Economisch Recht (art. VI.2 WER)

	Glenn HEIRMAN	57
I.	Inleiding	57
II.	Wetshistoriek	58
III.	Geschiedenis	59
A.	Ontstaan algemene informatieverplichting in het Belgische recht	59
B.	Invloed Europees recht en de Richtlijn Consumentenrechten	62
IV.	Algemene informatieverplichting in de Richtlijn Consumentenrechten	63
A.	Harmonisatieniveau	63
B.	Consumentenbeeld	65
C.	Omzetting in WER	66
V.	Toepassingsgebied	66
VI.	Debiteur van de informatieverplichting	68
VII.	Draagwijdte informatieverplichting	68
A.	Precontractuele informatieverplichting	68
B.	Actieve informatieverplichting	70
C.	Transparantievereiste	70
D.	Duidelijk uit de context?	71
E.	Alledaagse transacties	72
F.	Lijst met informatieverplichtingen	73
§ 1.	Omzetting informatieverplichtingen Richtlijn Consumentenrechten	75
a.	Begrip “product”	75
b.	Artikel VI.2, 1° WER	76
c.	Artikel VI.2, 2° WER	76
d.	Artikel VI.2, 3° WER	76
e.	Artikel VI.2, 4° WER	77
f.	Artikel VI.2, 5° WER	78
g.	Artikel VI.2, 6° WER	79
h.	Artikel VI.2, 8° en 9° WER	79
§ 2.	De Belgische aanvullingen	80
a.	Artikel VI.2, 7° WER	80
b.	Artikel VI.2, 10° WER	82
§ 3.	Geen uitdrukkelijke verplichting voor de consument	82

VIII.	Wijze van informatieverstrekking	83
A.	Schriftelijk of mondeling?	83
B.	Taal	84
IX.	Bewijs	86
X.	Sanctie bij niet-naleving	88
A.	Burgerrechtelijk	88
B.	Strafrechtelijk	90
C.	Vordering tot staking?	90
XI.	Verhouding met andere informatieverplichtingen	91
A.	Verhouding artikel VI.2 WER tot bijzondere informatiever- plichtingen	91
§ 1.	Versnippering informatieverplichtingen	91
§ 2.	Artikel VI.2 WER is <i>lex generalis</i>	91
B.	Verhouding artikel VI.2 WER tot specifieke regels in WER	92
§ 1.	Informatievoorschriften m.b.t. overeenkomsten op afstand en buiten verkooppunten gesloten overeen- komsten	92
§ 2.	Uitnodiging tot aankoop	93
C.	Verhouding artikel VI.2 WER tot gemeenrechtelijke informatieverplichtingen	94
XII.	Besluit	94
Het herroepingsrecht in het Belgische consumentenrecht anno 2015		
	Diederik BRULOOT	97
I.	Inleiding	97
II.	Het herroepingsrecht als techniek van consumentenbescherming	98
A.	Algemeen	98
B.	Efficiëntie en effectiviteit	100
C.	Het Belgische perspectief	102
III.	Het herroepingsrecht in de wetgeving op het consumentenkrediet	103
A.	Situering	103
B.	Principe	104
C.	Uitzonderingen	105
D.	Uitoefening en gevolgen	106
IV.	Het herroepingsrecht in de wetgeving op de timesharing	108
A.	Situering	108
B.	Termijn	108
C.	Informatieplicht en sanctionering	109
D.	Uitoefening en gevolgen	111
V.	Het herroepingsrecht in de Boeken VI en XIV WER	113
A.	Situering	113

B.	Buiten verkoopruimten gesloten overeenkomsten	115
§ 1.	Verantwoording	115
§ 2.	Termijn	116
§ 3.	Uitzonderingen	118
§ 4.	Informatieplicht en sanctionering	126
§ 5.	Uitoefening	129
§ 6.	Gevolgen	130
a.	Voor de onderneming	130
b.	Voor de consument	132
c.	Beëindiging contractuele relaties	135
C.	Overeenkomsten op afstand	136
§ 1.	Overeenkomsten op afstand die geen betrekking hebben op financiële diensten	136
§ 2.	Overeenkomsten op afstand met betrekking tot financiële diensten	136
a.	Principe en uitzonderingen	137
b.	Uitoefening en gevolgen	138
VI.	Het herroepingsrecht bij vastgoedbemiddelingsovereenkomsten	139
VII.	Besluit	142

De impact van de rechtspraak van het Hof van Justitie op de regelen inzake onrechtmatige bedingen

Reinhard STEENNOT	145	
Inleiding	145	
I.	Toepassingsgebied	147
A.	Overeenkomsten tussen ondernemingen en consumenten	147
§ 1.	Bescherming beperkt tot consumenten	147
§ 2.	Overeenkomsten met een onderneming	148
§ 3.	Overeenkomsten met inbegrip van reglementaire verhoudingen	148
B.	Ambtshalve toepassing van de regelen inzake onrechtmatige bedingen	153
C.	De uitsluiting van de kernbedingen en de <i>iustum pretium</i> leer ...	153
§ 1.	Het eigenlijke voorwerp van de overeenkomst	155
§ 2.	Gelijkwaardigheid van prijs en goederen / diensten	156
§ 3.	Duidelijke en begrijpelijke formulering	158
II.	Het kennelijke onevenwicht	159
A.	Algemeen	159
B.	Beoordelingscriteria	160
§ 1.	Omstandigheden rond het sluiten van de overeenkomsten ..	161
§ 2.	Andere bedingen	162

§ 3. Duidelijkheid en begrijpelijkheid van het beding.	163
§ 4. Andere elementen.	166
a. Het suppletief recht	167
b. De indicatieve lijst onrechtmatige bedingen	169
III. Verplichting om het onrechtmatig karakter en de nietigheid ambtshalve op te werpen	170
A. <i>Océano Grupo</i> als startpunt.	170
B. Verplichting om onrechtmatigheid ambtshalve op te werpen.	171
§ 1. Een verplichting met betrekking tot alle soorten bedingen	171
§ 2. Beperkingen op de verplichting om de onrechtmatigheid ambtshalve op te werpen.	173
§ 3. <i>Audi et alteram partem</i>	174
§ 4. Procedurele autonomie van de lidstaten versus een doeltreffende consumentenbescherming	174
IV. Nietigheid van onrechtmatige bedingen	177
A. Nietigheid versus niet binden	177
B. Gevolgen van de vaststelling dat een beding oneerlijk is	178
§ 1. Algemeen.	178
§ 2. Impact van de beslissing in een stakingsprocedure op individuele procedures	179
§ 3. Terugbetalingsverplichtingen.	182
C. Geen reductie van het beding of toepassing van het suppletief recht.	183
D. Nietigheid, zelfs indien het beding niet op onrechtmatige wijze wordt gehanteerd.	187
E. De nietigheid is in principe beperkt tot het onrechtmatig beding	188
F. Specifieke wetgeving kan geen afbreuk doen aan de toepassing van de regelen inzake onrechtmatige bedingen.	189
V. Besluit	191

Productveiligheid en productaansprakelijkheid: krachtlijnen en toekomstperspectieven

Dimitri VERHOEVEN.	193
----------------------------	-----

I. Inleiding	193
II. Productveiligheid en -aansprakelijkheid: meer dan consumenten- bescherming	195
III. 30 jaar Europese productaansprakelijkheid	196
A. Krachtlijnen van de Richtlijn Productaansprakelijkheid	197
B. Verruimde consumentenbescherming via de rechtspraak van het Hof van Justitie	202

C.	Toekomstige uitdagingen van de Richtlijn Productaansprakelijkheid	209
§ 1.	Medische producten	209
§ 2.	Software	211
§ 3.	Informatieproducten	213
IV.	Productveiligheid in Europa	214
A.	Krachtlijnen van de geldende productveiligheidswetgeving	215
§ 1.	Algemeen en doelstelling	215
§ 2.	Kernbegrippen	216
§ 3.	Verplichtingen uit de productveiligheidswetgeving	221
B.	Nieuwe voorstellen op het gebied van productveiligheid	226
§ 1.	Resolutie EP 2010/2085	226
§ 2.	Pakket productveiligheid en markttoezicht	227
§ 3.	De nieuwe voorstellen tot verordening	228
V.	Besluit	233

De bescherming van de consument in het consumentenkredietrecht

	Dominique BLOMMAERT	235
I.	De precontractuele fase	236
A.	Reclame	236
B.	Precontractuele informatie- en onderzoeksplicht	236
§ 1.	Standaardinformatieplicht	237
§ 2.	Passende toelichting	239
§ 3.	Raadgevingsplicht	242
§ 4.	Onderzoeks- en onthoudingsplicht	243
a.	Onderzoeksplicht	243
b.	Onthoudingsplicht	249
II.	Het sluiten van de kredietovereenkomst	252
A.	Vorm van de overeenkomst van consumentenkrediet	252
B.	Enkele praktische implicaties	253
III.	Besluit	255

De bescherming van de consument in hypothecair krediet in Europees perspectief

	Johan VANNEROM en Eric CASIER	257
I.	Inleiding	257
II.	Toepassingsgebied	259
A.	<i>Ratione personae</i>	259
§ 1.	De consument met gewone verblijfplaats in België	259
§ 2.	De kredietgever	260

B.	<i>Ratione materiae</i> : onroerende bestemming en/of een hypothe- caire zekerheid	261
§ 1.	Algemeen	261
§ 2.	Onroerende bestemming én een hypothecaire zekerheid	261
§ 3.	Roerende bestemming én een hypothecaire zekerheid	262
§ 4.	Onroerende bestemming zonder een hypothecaire zekerheid	262
a.	Renovatiekredieten	263
b.	Andere onroerende bestemmingen dan renovatie	263
III.	Informatie en praktijken voorafgaand aan het sluiten van de kredietovereenkomst	264
A.	Reclame	264
B.	Koppelverkoop en gebundelde verkoop	265
C.	Precontractuele informatie	269
§ 1.	De prospectus. Algemene informatie	270
§ 2.	Europees Gestandaardiseerd Informatieblad (ESIS). Gepersonaliseerde informatie	271
a.	Doel van het ESIS	271
b.	Tijdstip van verstrekking van het ESIS	272
c.	Meerdere versies van een ESIS mogelijk	273
d.	Inhoud van het ESIS	273
e.	Wijze van verstrekking van het ESIS	273
f.	Bedenktijd en herroepingsrecht	274
§ 3.	Adequate toelichtingen	274
§ 4.	Adviesverlening	276
§ 5.	Informatievoorschriften voor kredietbemiddelaars	276
IV.	Het jaarlijkse kostenpercentage (JKP)	277
A.	De definitie en berekening van het jaarlijkse kostenpercentage	277
B.	De kosten die opgenomen moeten worden in het JKP	278
§ 1.	Algemeen	278
§ 2.	Notariskosten	279
§ 3.	Verzekeringspremies	279
§ 4.	Kosten met betrekking tot de zichtrekening	281
§ 5.	Commissielonen niet in het JKP	281
C.	Het precontractuele JKP in het ESIS	282
D.	Het JKP kan soms misleidend zijn	282
V.	Kredieten in vreemde valuta. Kredieten met variabele rentevoet	284
A.	Kredieten in vreemde valuta	284
B.	Kredieten met variabele rente	285
VI.	De behandeling van de kredietaanvraag door de kredietgever	285
A.	Beoordeling van de kredietwaardigheid	285
B.	Waardebepaling van onroerende goederen	287

VII. De uitvoering van de kredietovereenkomst	288
A. Vervroegde aflossing	288
B. Informatie betreffende wijzigingen van de debetrentevoet	289
C. Achterstallige betalingen en gedwongen verkoop	289
VIII. Gedragsregels voor kredietgevers en kredietbemiddelaars bij het verstrekken van krediet aan consumenten	290
IX. Besluit	290
Bijlage: Europees Gestandaardiseerd Informatieblad (ESIS)	292

De handhaving van de regelen van de consumentenbescherming

Alex TALLON	297
I. Inleiding	297
II. De bestuurlijke en strafrechtelijke handhaving	298
A. Toezicht en opsporing	299
§ 1. Algemene bevoegdheden van de aangestelde ambtenaren ...	299
a. Het opstellen van een proces-verbaal	300
b. Plaatsbezoeken	300
c. Vaststellingen, verhoren, onderzoek van verpakkingen en afgifte van documenten	301
d. Inventaris, het nemen van monsters en uitvoeren van analyses	301
e. Opnames	302
f. Beslag	302
g. Verzegeling	302
h. Aanvullende bevoegdheden	302
§ 2. Bijzondere bevoegdheden	303
B. De waarschuwings- en openbaarmakingsprocedures (Boek XV, Titel 1, Hoofdstuk 3)	304
C. De bestuurlijke handhaving: de transactie en de bestuurlijke sancties	305
§ 1. De transactie	305
§ 2. De bestuurlijke sancties	305
D. De strafrechtelijke handhaving (Boek XV, Titel 3 WER)	306
III. De buitengerechtelijke regeling van consumentengeschillen	307
A. Definities	307
B. De behandeling van de klachten	308
§ 1. De rol van de onderneming in de behandeling van de klachten	308
§ 2. De rol en behandeling van de klachten door de consumentenombudsdienst	309
a. Oprichting en opdrachten	309
b. Behandeling van de klachten	309

§ 3. Rol en behandeling van de klachten door de gekwalificeerde entiteiten	311
a. Oprichting	311
b. Behandeling van de klachten	312
IV. De burgerrechtelijke procedures	312
A. De vordering tot staking	312
§ 1. Materiële bevoegdheid	313
§ 2. De procedure	313
§ 3. Inhoud van het stakingsbevel	314
a. Omschrijving	314
b. Termijn van uitvoering	314
c. Openbaarmaking en publicatie	315
§ 4. Geldigheid van het stakingsbevel en verjaring	315
§ 5. Actoren van de vordering tot staking	316
a. Vorderingsgerechtigden	316
b. Tegen wie?	317
§ 6. De intracommunautaire vordering tot staking	318
B. De rechtsvordering tot collectief herstel	319
§ 1. Bevoegdheidsregeling en vorderingsrecht	319
a. Bevoegde rechtbank	319
b. Het vorderingsrecht	320
c. De groep (samenstelling en keuzerecht)	321
d. Inleiding van de vordering	323
§ 2. De ontvankelijkheidsfase	324
§ 3. De onderhandelingsfase	325
a. Termijn en modaliteiten	325
b. Inhoud	326
c. Homologatie	328
d. Akkoord lopende of voorafgaandelijk de procedure	329
§ 4. De betwistingsfase: de uitspraak ten gronde	329
§ 5. De uitvoering van het akkoord of van de beslissing ten gronde	331
a. De keuze van de schadeafwikkelaar	331
b. Opdracht van de schadeafwikkelaar	332
§ 6. Afsluitende bepalingen	334
a. Gevolgen van de procedure wat betreft de verjaring	334
b. Tussenvordering, afstand van geding/vordering, samenhang	335
c. Verband met andere procedures	335